

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Dubitationes quædam circa res in peregrinationibus occurrentes. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

plurimum saltem bona fieri desinerent, que facta ab hominibus salutem parerent, statuit in posterum accuratius interiori parere voci, & momentum spiritum exaudire, nunquam ut verbo parceret, sed in omni congressu, atque conuictu in circulis, ac conuentibus, in templis, ac foris in domibus atque viis, in conuictis & itineribus, ex Gregory magni precepto, curaret, quae singulis diceret, & quemadmodum vnunquemque, moneret, ut quisquis ei se iungeret, aut cui ille se adiungeret quasi & salu factu aeternae vitae sapore condiretur. Bellissimum dicebat esse, & nostri Ordinis proprium, relinquere in omnibus domibus, & hospitibus, quod diuertimus, vestigium aliquod sanctitatis. Vbi que enim consulendum hominibus esse, vbi que plantandum, vbi que colligendum, cum debitoribus finis omnibus, & vbi que nos spectet Deus, cuius famulos, & administratos esse nos voluit. Idem committendum non esse, ut frustra aliquid ad notitiam nostram conspectumque, perueniat: quia Christus, quem sequimur, nihil in se frustra, & inane permisit, non rei cuiusquam aspectum, non vocis auditionem, non iter vllum, non ingressum, non statum aut sessionem, eandemque cum quopiam diuertentes, non temere, ac frustra, sed consilio, ac ratione ad hos potius, quam ad illos, & oculos, & itinera direxisset, nec frustra, ac sine causa modo maritimum, modo terrestre tenuisse iter, modo foris, modo domi, modo solum & secum ipso, modo inter homines, & cum hominibus voluisse versari. Quemadmodum igitur nihil in eius actionibus inane fuit, nihil superuacuum, nihil redundans; ita nihil in nobis deprehendi debere inane, nihil quod causa, fructuque, vacaret. Illud addebat, ad praesumendum castimoniam, thesaurum, obstruendumque, aditus insidiatori nequisimo, dignissimum commemoratione preceptum. Cunctum in hospitibus ac diuersorijs non modo statim in ingressu ex precepto Christi pacem hospiti dandam, sed etiam pietatem palam, ac libere profertendam, tum pijs de Deo sermonibus inferendis, tum religionis aperte colendis officijs, ut religiosi viri dum ita fama seruiunt, ceterisque a flagitio sua probitate opinione coercent, vna eademque opera, & pudori suo consulant & alieno. Nihil enim nos uia continet in officio, ut edita iam virtutum exempla: nihil ita petulantiam hominum frangit, reprimat impudentiam, cupiditates imminuit, ut sobrijs hominis, & temperantis aspectus. Ea de causa Faber iure quosdam non tam re, quam nomine Religiosos accusat, quod non sine diaboli fraude in hunc rapiuntur errorem, ut pudeat coram iis, quibus sciam agunt, libere profiteri quod sunt, quod liberius illi, quicquid collibitum fuerit in aures castas eructent. Et sane in Apostolorum Principe obseruare licuit, quam Christum timide profiteri periculosum sit, dum Ioannem in Pontificis domo, quoniam notus erat, nullus latebris, illam vero adeo nuper animosum, quoniam latere volebat, vox ancille deuicit. Quod recte intelligens Faber, iam inde à principio imperauerat sibi, ne quid in conuentu hominum conueneret, ne quid dissimularet, sed perpetuis de Deo, deq; uitate colloquijs, quid profiteretur, ostenderet, ut nemo se praesente auderet, aut minus aliquid pudenter facere, aut mollem aliquem & delicatum inferre sermonem. Vide Cent. 2. n. 326. S. Chrysostr.

Huius aedificationis studiosus S. Dominicus, cum sub vespertum siti vehementi ardens, oppido vel ciuitati, in qua pernoctaturus erat, esset propinquus, ne potu copiosiore, ad restinguendam sitim uti cogere, eoque seculares ad sinistra iudicia procliuēs, offenderet, antequam ingrederentur locum diuersorij, sitim potu aquae extinguebat. Eandem ob causam suadet S. Bonaventura, ne Religiosi peregrini noctu cant per domum ad necessaria, sine lumine, quod eos offendant quod eunt, & cuius rei gratia, ne daretur suspicionis secularibus occasio; sed ut filij lucis incederent, & ut monet Apostolus, ab omni specie malae abstinerent. Ideo consilium est ante noctem peruenire ad diuersorium, ne noctu cogantur quaerere hospitia, ac per angulos & tenebras vagari. Huius quoque aedificationis gratia suadet S. Bonaventura in spec. discipl. p. 2. cap. 4. Dum peruenitur ad hospitium, primo omnium adire templum, ut fecit Christus Matth. 21. die palmarum. Aedificationis quoque erit materia, si eo tempore, quo vel concionem, vel doctrinam Christianam absoluerunt, eleemosynam non petant, & vltro oblatam non admittant; ne videantur eam tanquam stipendium quoddam accipere, quod nobis est valde veritum à Societate. Sic primi Patres nostri apud Ribad. l. 2. cap. 10. In concione nil petebant, nil post vltro oblatam accipiebant. Sic S. Xauius apud Turfell. lib. 3. cap. 7. Malacenses instruit, & Ioannem Durum socium in insulam ad breue tempus relegauit, vbi reseruit eum Franciscus commoditati seruientem, nummorum aliquid eleemosynae nomine à Lusitanis accepisse. Ob hanc aedificationem P. Laynez anno 1551. in Concilio Tridentino quartana laborans, cum à Cardinali Tridentino ad salubriorem sui Episcopatus terram proficisci cogere, & Cardinalis ei lecticam offerret, modeste eam recusauit, sed equo vsus est. Eandem ob causam P. Claudius respondit P. Prouinciali Neapolitano anno 1598. Quod qui nisi lectica vehi potest, ad Congregationem Prouincialem sarius non veniat. Idem in Italia permitti noluit, vsu umbellarum in itinere alteri quam Prouinciali & infirmis anno 1591. 13. Iulij Prouinciali Siciliae, & 1598. 15. Maij Prouinciali Mediolanen. scribens.

CAPVT SEXTVM.

Dubitationes quaedam circa res in peregrinationibus occurrentes.

Quari potest primo, an Religiosi tempore peregrinationis possint aliquas pauperibus dare eleemosynas, & quantum?

Respondeo. Huius dubitationis resolutionem petendam esse ex communi doctrina Theologorum

gorum de Eleëmofynis Religioforum. Nam sine licentia vel expreffa vel tacita seu præfumpta, non poffunt quicumque dare: quando autem præfunt de licentia tacita, tantum poffunt dare, quantum rationabiliter putant elle conforme Superiorum voluntati, fecus peccant contra votum paupertatis.

636. *Quæri poteft fecundo, an liceat Religiofis aliquid emere præter neceffaria ad victum & vsum itineris?*

Refp. pro personis Societatis extat de hac re Refponfum tale P. Claudij datum anno Domini 1596. P. Ludouico Richeomo Prouinciali in Gallia: Non licet, inquit, noftris peregrè proficifcentibus, quidquam sine facultate Superiorum emere, in proprium vsum, præter victum & alia ad iter neceffaria: quod si fecus fiat, nil eſt quo excuſari poſſint, quod minus contra votum facere videantur.

637. *Quæri poteft tercio, Quis erit Superior itineris.*

Refp. olim fuiſſe morem, vt primâ hebdomadâ eſſet is qui primo loco nominatus erat ab antiquitate in Religione, in patentibus; ſecundâ hebdomadâ, alter ſocius; terciâ is, qui fuit primâ hebdomadâ; quartâ, is qui ſecundâ. Ita primi noſtri Patres fecerunt. Nam cum Academias Italiae inter ſe diuiſere primi S. Ignatij ſocij, binis in ſingulis, alternis hebdomadis, vtrique ſocio in alterum poteſtas erat, inquit Rib. lib. 2. cap. 10. ſi tamen nunc aliter iubeant ſuperiores, iis obediendum eſt. Et nunc mos eſt, vt qui primo loco nominatur, in patentibus, præſit itineri & ſocio.

638. *Quæri poteſt quarto, qui vt hoſpites erunt in aliquo Societatis Domicilio, quomodo ſeruabunt Reg. 7. communem, dicentem. Nemo pecuniam apud ſe habeat?*

Refp. Ad hoc P. Claudius anno 1596. P. Haſio Prouinciali Rheni: Noſtri, inquit, iter facientes, quando breui tempore vt hoſpites manent in aliquo Collegio, non eſt opus vt pecunias deponant, apud Procuratorem Collegij, ſed poſſunt illas penes ſe habere, ſicut in itinere.

639. *Quæri poteſt quinto, quæ ſit ratio itineris peragendi, orando extra ſolita tempora quotidiana-rum Meditationum, ex animo, vt præſcribitur Reg. 3. Peregrè?*

Refp. Primum modum eſſe poſſe, extraordinariis temporibus orandi, illum, quem P. Faber adhibebat ex aſpectu villarum, oppidorum, vineorum, templorum &c. quod ſupra commemorauit, ab Orlandino deſcriptum lib. 10. & 2. eius vitæ.

640. *Secundus modus eſſe poteſt eiufdem Fabri, iſque in ſe triplex quem deſcribit Orlandinus lib. 2. eius vitæ cap. 4. Hoc, inquit, perenne precatio-nis ſtudium alebat nimirum, ſouebatq; varietas: & erat illi quidem quotidiana contemplationis pabulum vita Chriſti: vbi enim mens eius verſaretur vberius? vbi incundius: ſed ad pietatem multiplices alios, vel ex pia &*

accurata lectione, vel ex doctrinâ & aſſu S. Spiritus adiungebat orandi modos, præcipue autem tres, ſummè viles, eoſdemq; incundos, quàm difficiles magis, quos ob eam rem optabat vt Confeſſarij ſuos quique aſſectas edoceret. Primus erat è Litaniis, quas aſidue & ad omnem adhibebat vſum. Non enim ad beneficia modo poſtulanda, vt vulgò ſit, ſed ad gratulandum, adorandum, laudandum & ſimilia Religionis officia vtebatur. Etenim prout locus, tempusq; admoneret, ingrediebatur mente beatam illam curiam, & ad thronum Sanctæ Trinitatis accedens Patrem rogabat, vt Filio ac ſancto Spiritui benediceret, tum Filio ſupplicabat, vt benediceret Patri ac Spiritui ſancto: ac demum Sanctum venerabatur Spiritum, vt idem Patri benediceret, ac Filio. Intelligebat autem mutuum quandam gratulationem, & quam dicimus complacentiam; deinde Beatiffimam calis Reginam precabatur vt Sanctiſſimam Trinitatem ſuo nomine, aut etiam alicuius è viuus, vel mortuis adoraret: ac rursus Auguſtiſſimam Trinitatem, vt B. Virgini benediceret, pro omnibus donis, qua per eam in terras deriuantur: tum ad Angelorum, caterumq; caelitem ordinem ac choros adiens, preſtabat quodammodo, vnumquemque pariter rogans, vt pro ſe, aliſq; Deo, aut B. Virgini, aut alteri Sanctorum, gratiarum actiones, aut aliud genus honoris perſoluerent. Alterum genus orandi erat, ex percurrendis præcipuis vita Domini neceſſiq; myſteriis, qua ad præſens tempus ſcienter accommodabat: perq; ea deinceps ſingula Sanctiſſimæ Trinitatis perſonas, caliteſq; omnes obteſtabatur. Tertium genus ſumebat è ſumma Chriſtiana doctrina, vt De præceptis & Eccleſia, vt Fidei capitibus, vt peccatis ſeprem principibus, contrariisq; virtutibus, vt pietatis operibus, quinque item humani corporis ſenſibus: & tribus animi facultatibus; hæc ordine recolens. Ipa rerum varietas, variis ſuggererat affectus: & nunc venia petitiones, nunc donorum poſtulationes, nunc actiones gratiarum, non pro ſe tantum, ac viuus, ſed etiam pro vniſuſque functis addebat, rogans Deum, vt condonaret eis quidquid adhuc ex primo deberent præcepto, quicquid ex ſecundo, itemq; in cæteris; quicquid in ſuperiora peccauerint, nec dum deletum ſit: quicquid oculis, aut auribus, quicquid in operibus miſericordia, in artibus Fidei, & in virtutibus, quibus adipiſcendus negligenter inſtiterint. Hæc precandi tres forma erant Fabri perſamiliares. Incidit quoque in librum quendam B. Gertrudis, vnde variam ſe fatetur orandi ſyluam in ſuo ſuo commodo comparaffe. Sed admirabilem in hoc genere varietatem ſuppeditabat, ipſa temporum, ſeriarumq; varietas, cum aut varia Redemptoris noſtri myſteria, aut Sanctorum Martyrum neces, ſolemni religione recurrerent. Quæ pietatis viſiſtudo guſtum in eo quendam auiditatemq; velut in epulis remouebat, vt nunquam ex vſu, nunquam impellente conſuetudine, vel ad contemplationem, vel ad ſacroſanctæ Liturgiæ myſteria, quod plerique parum conſideratè, cogitateſq; faciunt, ſed quotidie nouus, quotidie recens accederet. Nec ſere vnquam in ſolâ conſiſtebat rerum contemplatione, ſed ad actionem referebat & auxilia proximorum. Ac proſtebatur in meditationis quiete, plus ſibi incunditatis, ſucciſq; ſolidi aſſuere ex agenſis cum Deo atque

atque celestium mortalium causis, quam ex rerum consideratione aletissimarum, si ab omni eam vel vivum vel mortuorum vitiositate seingeret.

His pietatis affectibus in itineris detorsu frequentatis, non contentus Faber, etiam in divitiis erat similis sibi. Nam, ut scribit Orlandinus lib. 2. cap. 4. eius vita: In hospitibus ei mos erat primo suo ingressus singulis in cubitulis genu sterno precem fundere: & conclavia cuncta, omnemq; angulum, tum ad abigendos impuros spiritus, qui hunc aërem obsident, tum ad arcendam aëris inclementiam piâ precatione lustrare: memineratq; in suis precibus eorum etiam qui in domiciliis illis vel habitassent aliquando, vel in posterum habitarent, ne quid eorum animi illa officeret habitatio. Quin & vicinorum Angelos contra eisdem spiritus implorabat, præsertim eos, qui non tam rectis essent infestis, quam corporum pudicitia, addebat & sanctorum hominum conciliationem, præcipue qui colerentur proximis templis: ut perbeati sibi videri possent, qui deinceps tam expiatis & procuratis adibus vrentur.

Hoc & aliis primis nostris Patribus dum Patris Venetias ad Ignatium pergerent in more erat, ut author est Orlandinus lib. 1. hist. Societ.

num. 111. Diversorum introentibus prima erat præcandi cura: eadem excurrentibus. Introitus plenus erat gratulationis, & laudis: quod è incolumes appulissent: ritibus implorationis & precis, ut prosperum iter eis faceret Deus. Fundebant precationem suam ad propositam aliquam Christi seu sanctorum effigiem, nec nisi de genu, hospitibus inspectantibus, suspensiq; de ceruice coronis, Orthodoxæ religionis indicis, ad faciendam Catholicorum rituum inter hæreticos disciplinam. Sobria erat imprimis mensa, qualis tenuiorum ac pauperum. Porro idem Orlandinus lib. 3. num. 54. Cum vix paululum ex itinere conquiescent, mox ad faciendam Deo verba publicis excitabantur in foris. Quoscunque de Viatoribus nacti essent, opportunè, importunè, ad detestationem vitæ præteritæ, & peccatorum expiationem incendebant.

His ergo modis nostrorum maiorum exemplo à Societatis personis sunt peragenda itinera: & hac ratione Deo & Societati satisfacimus, & finè peregrinationum nostrarum cum magno Divinæ gloriæ incremento assequemur, & peregrinantes externi, hunc peregrinationis modum, in suis peregrinationibus adhibentes, gratum Deo sacrificium offerent.

